

V o l k.

(Špisal *Cvetko G.*)

Meglenega jutra je bilo; ozračje napolnjeno z megami, gostimi in hladnimi, in solnce je kot bleda plošča viselo na nebu. Vsi predmeti so se zdeli nekako tajnostni, kot bi jih gledal skozi gost pajčolan; pogledaš grmovje, toda ne, to danes ni grmovje, to je povsem nekaj drugega. Podoba ima konjevo, ali to ni konj, včeraj je tu stalo grmovje. Znamenje ob cesti — kot grozen velikan strmi danes v zrak in gleda sovražno pred-se, drevesa — nekakšna strašila, in ljudje v daljavi — popolnoma tuja bitja. Ali vse to je proizročila megla, gosta in hladna, ki je ležala kot svinčena plast na zemlji.

Otroci so se drsali pod cesto na precej visokem griču. Hej, to je bila radost, haj, to je bil krik in vik in smeh in jok, in sani so drčale po griču navzdol in sneg je pršil visoko v zrak, to je bilo življenje, haj, haj!

„Francek, ali si videl, kako je meni šlo? Niti dihati nisem mogel, tako še našemu pastirju ne nese!“

„Glej, poglej mene, a-ju-ju-u!“

In z glasnim vriskom se je odpeljal po griču navzdol.

Ali čuj, ta pretresljivi krik, kaj to pomeni? Kaj pomeni, da otroci popuščajo sani in bežé, bežé brez diha čez sneg, se prevračajo, vstajajo, pogrezajo v sneg in zopet dalje, dalje v brezmiselnem begu!

„Volk, volk!“

In zopet dalje, ne oziraje se na gosto grmovje, ki jim zapira pot, in v katero so po neprevidnosti zašli, ne oziraje se na potok, v katerega so zagazili, ne oziraje se na to, da jim sega voda do kolen.

„Naprej, brzo naprej, volk, volk!“

Mej glasnim vpitjem in jokom so se pridrevili v vas in kričali na vse pretege. Razkropili so se po hišah, drhteč od strahu in jecljaje so pripovedovali, da so videli volka, groznega in velikega, ki se je plazil ob potoku. Kdo ga je prvi zagledal, o tem niso bili jedini, vsakdo je hotel, da je bil on tisti srečnik.

„Jaz sem ga videl prvi!“ je trdil Nackov Nacek.

„Ne, jaz sem ga zagledal najprej; dobro vem za tisto tepko je bil skrit in sèm proti meni je gledal“, je govoril moško županov Rudolf.

In ljudje so jim verjeli.

Volk v vasi, volk! Kako lahko bi se bilo pripetilo, da je raztrgal kakšnega otroka. V istini, kakšna sreča, da so ob pravem času zapazili in utekli srečno domov.

In otroci, ej, to so bili junaki! Nikdo se ni brigal za to, če mu je curela iz nosa kri, ali če je bil opraskan po obrazu, obdrgnjen po nogi, če so bili čevlji raztrgani. Kaj to, glavna stvar je bila, da so videli na lastne oči volka, čujte volka, in mu srečno ubežali.

Celo dopoldne si ni upal nikdo iz hiše. Vse je tičalo doma in bulilo skozi rosne šipe na prosto, če bi se kje prikazal špičast gobec volkov in žrelo, sršeče oči in kosmata ušesa, naježena dlaka in povešen rep. Okoli poldneva so se razširile po vasi nove in nad vse grozne povesti o volku. Kroparjev Jože ga je baje videl pod gozdom, kjer je ravno mesaril nekega človeka, Mertova Špelica ga je menda videla ob vaškem znamenju: oči so mu gorele kot oglje in zobe je imel tako ostre in špičaste kot pile. Strah je seveda vedno bolj rasel, in vse je napeto pričakovalo, kaj se izcimi iz tega.

Popoldne so se vaščani oborožili z motikami, rovnicami, sekirami in drugim orodjem ter se napotili po lovca v sosednjo vas Drago. Srečno so se vrnili, njim na čelu Gabrov Joža, slaven lovec, znan daleč naokrog po svojih junaških lovskih činih.

„Možje, ne bojte se“, je govoril ponosno. „Volka pa že še ustrahujem, če je ravno treba. Drugače bi bilo seveda z medvedom; samo jedenkrat v življenju sem se srečal s tem stricem, in nikdar več se ne maram. Bilo je to tako-le: Sam sem bil, in snega je bilo do pasu, ko sem plezal, — več let je že od tega — po Ljubniku, saj veste, to je hrib nad Loko. Plezam sèm, plezam tje, in gledam na sled pred seboj; mislil sem, da je to sled kakega srnjaka, ali sem se zmotil. Ko zavijem okrog visoke skale, opazim medveda med

hrastovim drevjem. Bili so to že precej debeli hrastiči, tolikšni kot moja noga, in kaj, mislite, da je mrcina počel ž njimi? Opletal je z repom okrog sebe, in hrasti so se kar lomili kot bilke. Jaz ga gledam in gledam strmé. Naká, pravim, naká, tako-le se pa že ne bodeš šalil, da bi kar v zabavo, meni nič, tebi nič, lomil in kvaril drevje. Pomerim — kosmatinec me je opazil in premeril z očesi pot do mene — in izprožim. Dobro sem ga zadel, ali še premalo. Čudno je zarenčal in jo ubral, toda ne proč, temveč proti meni. Ustrelim drugič. Medved pade na tla, in ker je stal ravno na jako strmem mestu, se zavalí po hribu navzdol. Tečem za njim, in kaj vidim? Valil se je kot kroglja navzdol vedno hitreje in slednjič štrbunknil v Soro, ki teče ravno pod Ljubnikom. Nisem si upal za njim, da bi še meni ne spodrsnilo in ne bi priletel v vodo, kjer bi utonil brez dvombe. — Da, taka je, možje, medveda se nisem vstrašil in volka se menda tudi ne bodem.“

Mej pripovedovanjem so dospeli do vasi, in tu so se razdelili, da bi poiskali volka. Prvi oddelek se je napotil proti gozdu, drugi proti potoku. Lovec je odšel z zadnjim.

Marsikateremu je srce drhtelo v prsih in najrajši bi jo potegnil naravnost domov pod varno streho, — a nasproti drugim se pokazati bojazljivca, ni hotel nihče.

Ali volka ni hotelo biti od nikoder. Oba oddelka sta se že davno združila in oba skupaj zmrzovala sredi vasi.

„No, možje, kje imate volka, da se malo pošalimo ž njim?“ je govoril Gabrov Joža samozavestno. „Gotovo se nas je prestrašil in sedaj moli kes v kakšem grmovju.“

Vsi so se hrupno zasmeli. Vendar je bilo vaščane malo sram, da sedaj tega presnetega volka ni od nikoder. In vsi so bili tako imenitno oboroženi, — da bi se jih zbala cela četa volkov. Postali so zamišljeni in se hoteli ravno raziti, kar zakliče nekdo z drhtečim glasom:

„Volk, glejte ga na hribu nad vašjo!“

V hipu so bili vsi pogledi uprti tje gor Res! Mej grmovjem se je plazila žival telečje velikosti in povešenega repa. Vsa tolpa se je napotila počasi in previdno v ono smer. Sneg jim je segal do kolen, a

to jih ni oviralo, krepko so korakali dalje. Prišli so do vrha, in tu je prišlo do usodnega čina. Lovec je vzel puško raz rame in ustrelil — — —

Žival je odskočila v zrak, zacvilila, da je šlo skozi ušesa, potem je nastala tišina.

„Ha, ha, ha, saj to ni volk, to je pes!“ Se je oglasil nekdo.

„Da, to je mesarjev pes iz mesta.“

Takšen je bil konec junaškega lova na volka. Gabrovega Jožeta nisi mogel z ničemer bolj razdražiti kot z vprašanjem, kako je streljal volka. Njegova slava je potemnela.

A prišlo je še huje. Mesar ga je šel tožit na sodnijo, da mu je ustrelil psa, in Jože je bil obsojen na nekaj dni zapora.

In ta dogodek je našel tudi svojega mojstra, ki ga je ovekovečil s čopičem na panjevo desko. Bil je to slikar Greparček, ki je barval in slikal tisti čas znamenja in križe po okolici. Tudi jaz sem videl tisti panj: Lovec Jože stoji razkoračen v sredini z napeto puško, in okolo njega tolpa ljudij, oboroženih s sekirami, kosami in drugim orodjem, a na drugi strani je naslikan pes, stoječ pokoncu na zadnjih nogah, s prednjo tace pa salutira po vojaški svojim preganjalcem. In spodaj je napis: „Lov na mesarjevega volka.“

Mamica . . .

Li la li, li la là
Naše mame ni doma,
Micika je mamica.

Kdor se pridno bo učil,
Bode sladkorja dobil —
Dobrega, najslajšega.

Ti se uči, ta naj čita —
Zdaj le pridno, vi otroci,
Kdor pa ne, dobi po roci;
Palica je skrita
Tu pri mamici,
Mladi Miciki.

Li la li, li la là,
Naše mame ni doma,
Zdaj je mama Micika . . .

B. Bóleslav.

